

Lehdistötiedote

Luxemburg, 10. tammikuuta 2019

EU:n tarkastajat: Petostentorjuntapolitiikkaa on uudistettava, jotta EU:n talousarvioon kohdistuvia petoksia kyetään torjumaan paremmin

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että EU:n on tehostettava petostentorjuntaa. Lisäksi Euroopan komission olisi huolehdittava tarvittavasta johtajuudesta sekä pohdittava uudelleen petostentorjuntavirastonsa (OLAF) tehtäviä ja vastuita, sillä petosten tutkimiseen nykyisin käytetyssä järjestelmässä on tiettyjä ominaispuutteita. Komissiolla ei nykyisin ole kattavia tietoja petosten määrästä, luonteesta ja syistä. Tarkastajien mukaan tämä vaikeuttaa EU:n talousarvioon kohdistuvien petosten vaikuttavaa ehkäisemistä.

Petoksissa on kyse monimutkaisesta piilevästä ilmiöstä, ja EU:n taloudellisia etuja on suojattava petoksilta perusteellisin ja järjestelmällisin toimin. EU:n talousarvion suojaaminen kuuluu Euroopan komission keskeisiin tehtäviin. Tarkastajat arvioivat, hallitseeko komissio EU:n talousarviota uhkaavien petollisten menettelyjen riskiä asianmukaisesti. He perehtyivät erityisesti EU:n talousarvioon kohdistuvien petosten määrästä, luonteesta ja syistä saatavissa oleviin tietoihin. Tarkastajat selvittivät, onko komission strateginen riskinhallintakehys vaikuttava ja johtavatko OLAFin hallinnolliset tutkimukset syytetoimiin ja takaisinperintään.

Tarkastajat totesivat, että komissiolla ei ole kattavia ja vertailukelpoisia tietoja EU:n talousarvioon kohdistuvien havaittujen petosten määrästä. Komissio ei myöskään ole tähän mennessä arvioinut, kuinka paljon petoksia jää havaitsematta, eikä analysoinut tarkasti, miksi talouden toimijat syyllistyvät petollisiin menettelyihin. Tarkastajat katsovat, että näiden tietojen puuttuminen vähentää EU:n taloudellisten etujen suojaamiseen petoksilta tarkoitettujen komission suunnitelmien käytännön arvoa ja vaikuttavuutta.

“Seitsemällä kymmenestä EU:n kansalaisesta on se käsitys, että EU:n talousarvioon kohdistuu petoksia melko usein, vaikka tämä ei välttämättä pidä paikkaansa. Petostentorjuntatoimet ovat valitettavasti toistaiseksi olleet riittämättömiä”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Juhan Parts. “On aika tarttua tosiasiallisesti toimeen:

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot.

Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

komission on otettava käyttöön vaikuttava järjestelmä, jolla ehkäistään petoksia ja havaitaan tehdyt petokset. Uudistamalla OLAFia komissio osoittaa sitoutuneensa petostentorjuntaan.”

Tarkastajien johtopäätös on, että nykyinen käytäntö, jossa OLAFin toteuttamien petosepäilyjä koskevien hallinnollisten tutkimusten jälkeen on suoritettava rikostutkinta kansallisella tasolla, vie paljon aikaa ja pienentää syytetoimien todennäköisyyttä. Vuosittain keskimäärin 17 tapauksessa nostettiin syyte epäiltyjä petoksentehtäjiä vastaan – luku vastaa alle puolta kaikista tapauksista, joissa OLAF antoi suosituksia. Tarkastajat korostavat lisäksi, että OLAFin lopullisissa kertomuksissa ei eräissä tapauksissa anneta riittävästi tietoa niin, että aiheettomasti maksettujen EU:n varojen takaisinperintä voitaisiin sillä perusteella käynnistää. Vuosina 2012–2016 vain noin 15 prosenttia suositusten mukaisesta kokonaismäärästä saatiin tosiasiallisesti perittyä takaisin.

Tarkastajat pitävät Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamista askeleena oikeaan suuntaan. He kuitenkin varoittavat, että nykyinen EPPO-asetus tuo mukanaan useita riskejä. Yksi keskeisistä ongelmista koskee havaitsemista ja tutkimista, joista vastaavat pääasiassa jäsenvaltioiden viranomaiset. Asetuksessa ei siitä huolimatta säädetä mekanismeista, joiden avulla EPPO voisi kehottaa jäsenvaltioiden viranomaisia kohdentamaan resursseja ennakoivaan työhön, jota tarvitaan EU:n varainkäyttöön liittyvien petosten tutkimiseksi.

Jotta EU:n taloudellisia etuja uhkaavien petosten torjumisessa saavutettaisiin parempia tuloksia, tarkastajat suosittelevat, että Euroopan komission olisi

- otettava käyttöön luotettava petosten raportointi- ja mittaamisjärjestelmä, jonka avulla saataisiin tietoja petosten määrästä, luonteesta ja perussyistä
- sisällytettävä selkeällä tavalla yhden komission jäsenen toimenkuvaan strateginen petosriskien hallinta ja petosten ehkäiseminen sekä hyväksyttävä uudistettu petostentorjuntastrategia kattavan riskianalyysin perusteella
- parannettava petostentorjuntatoimia ja -välineitään
- pohdittava uudelleen OLAFin tehtäviä ja vastuita ottaen huomioon EPPOn perustaminen sekä ehdotettava, että OLAFille annetaan strateginen rooli ja valvontatehtävä EU:n petostentorjuntaan liittyvässä toiminnassa.

Toimittajille tiedoksi

Petoksella tarkoitetaan tahallista tekoa tai laiminlyöntiä, jonka tarkoituksena on erehdyttää muita ja joka johtaa siihen, että uhri kärsii vahinkoa ja rikoksentehtäjä saa hyötyä. Petokset, joihin liittyy julkisia varoja, ovat usein yhteydessä korruptioon, jolla tarkoitetaan yleensä tekoa tai laiminlyöntiä, jolla käytetään väärin julkista valtaa tai pyritään saamaan aikaan julkisen vallan väärinkäyttö perusteettoman edun saamiseksi.

EU ja jäsenvaltiot ovat yhdessä vastuussa EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta petoksilta ja korruptiolta. Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) on tällä hetkellä EU:n keskeinen petostentorjuntaelin. Se osallistuu komission petostentorjuntapolitiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon ja toteuttaa EU:n talousarvioon kohdistuvia petoksia koskevia hallinnollisia tutkimuksia. Ennen vuoden 2020 loppua aloittaa toimintansa Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO),

jolla on valtuudet asettaa syytteeseen EU:n taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten tekijät 22 jäsenvaltiossa.

Tilintarkastustuomioistuin julkaisi lisäksi 22. marraskuuta 2018 lausunnon, joka koskee OLAFin uudistamisesta Euroopan syyttäjänviraston kanssa tehtävän yhteistyön ja OLAFin tutkimusten vaikuttavuuden osalta 23 päivänä toukokuuta 2018 tehtyä ehdotusta. Samaan aikaan julkaistiin myös lausunto seuraavaa EU:n petostentorjuntaohjelmaa koskevista suunnitelmista.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetyistä suosituksista pannaan täytäntöön. Suositusten korkea täytäntöönpanoaste osoittaa, että tilintarkastustuomioistuimen työstä on hyötyä EU:n kansalaisille.

Erytyiskertomus nro 1/2019 "EU:n varainkäyttöön liittyvien petosten torjunta: toimia tarvitaan" on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.